

Advies van de Adviesraden Sociaal Domein in NEO-verband

Betreft: Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning

Datum: 11-4-2018

De drie adviesraden Sociaal domein in NEO-verband (Nunspeet: Amon), Oldebroek: ASD, Elburg: ASD) hebben de voorgestelde “Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning” ter advisering ontvangen. Aangezien de beleidsregels in grote lijnen identiek zijn voor de drie Gemeentes, wordt een gezamenlijk advies vanuit de drie adviesraden gegeven.

Algemeen

In een eerder stadium is reeds met een afvaardiging van de drie NEO adviesraden een informeel overleg met de ambtenaren van de drie gemeentes geweest. De opmerkingen die daar gemaakt zijn, hebben we herkenbaar teruggevonden in deze Beleidsregels. Dat stellen we, evenals de leesbaarheid, zeer op prijs.

Procedure/ integraliteit

In 1.6 wordt de procedure van melding naar oplossing beschreven. De WMO-consulent voert het keukentafelgesprek. De adviesraden hechten aan een integrale benadering van hulpvragen die op de verschillende leefgebieden kunnen spelen. Wij vinden het dan ook van groot belang dat burgers niet voor elke vraag naar een ander loket moeten of voor elke vraag een andere consulent krijgen waar ze opnieuw hun verhaal moeten doen.

Advies: Zij bepleit een versterking van de één loketfunctie waardoor alle functionarissen die bij het loket werkzaam zijn het keukentafelgesprek op een integrale wijze kunnen voeren.

De adviesraden hechten groot belang aan onafhankelijke cliëntondersteuning en vraagt om burgers proactief op deze mogelijkheid te attenderen.

Advies: Onderzoek hoe nog proactiever burgers op de mogelijkheid van cliëntondersteuning gewezen kunnen worden.

Tevens hechten wij er aan dat oplossingen gezocht worden die aan de wens voor integrale hulp tegemoet komen, waarbij verbinding en afstemming tussen de participatiewet, jeugdwet en WMO gelegd wordt en wellicht(in de toekomst) ook integrale budgetten toe te delen aan (doorontwikkelde) wijkteams. In enkele steden zijn hier positieve ervaringen hiermee opgedaan onder de noemen “City deal inclusieve stad”(NRC, 2018).

Advies: Onderzoek of de beleidsregels Jeugdhulp en WMO en eventueel de participatiewet geïntegreerd kan worden en onderzoek of geëxperimenteerd kan worden met integrale budgetten te verdelen door sociale wijkteams.

Afstemming tussen de verschillende wetten en gemeenten

In de aan ons voorgelegde beleidsregels zien we dat er aandacht voor is, dat burgers niet tussen verschillende wetten invallen. We benadrukken nogmaals het belang van vloeiende overgangen tussen wetten en daar waar zich knelpunten dreigen voor te doen, vragen we de gemeente de regie te nemen.

In 1.8.3 a WLZ zien wij een dreigend knelpunt. Als iemand een WLZ indicatie heeft, geldt het volgende: “De gemeente behoudt de verantwoordelijkheid tot de toegang **bepaald** is”. “Een inwoner met een indicatie voor WLZ valt niet (meer) onder de WMO”. Hier dreigen burgers die een WMO-maatwerkvoorziening hebben en zwaardere zorg nodig hebben zoals een indicatie voor 24-uuropvang, maar de opvang kan nog niet gerealiseerd worden vanwege wachtlijsten, zonder maatwerkvoorziening te komen. Burgers die zorg het hardst nodig hebben, dreigen hiermee tussen wal en schip te vallen.

Advies: Tekst te wijzigen in:

“ De gemeente behoudt de verantwoordelijkheid tot zorg in het kader van WLZ gerealiseerd is”.

en

“Een inwoner met een indicatie voor WLZ valt niet (meer) onder de WMO, echter zolang de indicatie niet geresulteerd heeft in realisering, blijft maatwerkvoorziening uitgevoerd worden en overlegt de gemeente met het zorgkantoor over financiering”.

Maatwerkvoorziening schoon en leefbaar huis

De adviesraden kunnen zich voorstellen dat het werken met de gestelde normtijden voor een schoon en leefbaar huis werkbaar is. Van belang is dat de toegewezen normtijden ook daadwerkelijk door de zorgaanbieder uitgevoerd wordt en de gemeente hier bij de inkoop expliciet aandacht voor vraagt en op toeziet.

De adviesraden vinden het positief dat in individuele gevallen van de normtijden afgeweken kan worden. Burgers en hun omstandigheden zijn immers zeer verschillend en maatwerk is dan ook op zijn plaats.

Advies: Wij bepleiten een ruimhartig omgaan met de normtijden en vragen om de consulenten hierop te “instrueren” en adviseren om de “aanvullende activiteiten” uit te breiden met 10 uren per jaar “intermenselijk contact/ oftewel een uitgebreid praatje maken” voor die burgers waarbij sprake is van sociaal isolement of eenzaamheid. Dit kan een signaalfunctie hebben, waardoor in geval van bijv. eenzaamheid, beginnende dementie zo nodig het eigen netwerk of algemene voorzieningen preventief of op tijd ingezet kan worden.

Begeleiding Individueel

Voor “begeleiding individueel” en “begeleiding individueel module gedrag” vragen de adviesraden aandacht voor de kwaliteit van de begeleiding. Van de begeleiding mag o.i. verwacht worden dat zij aantoonbare deskundigheid hebben minimaal op MBO-plus of Hbo-niveau. Dit gezien de kennis en vaardigheden die nodig zijn bij genoemde beperkingen bij het begeleiden van burgers.

Advies: Bij zowel 2.7.1 “Van begeleiding wordt verwacht:” toe te voegen: “aantoonbare deskundigheid op MBO-plus niveau” en bij 2.7.2 “aantoonbare deskundigheid op Hbo-niveau”.

Kortdurend verblijf

De adviesraden vragen zich af op grond waarvan het maximum van 2 etmalen logeren/kortverblijfmogelijkheden gebaseerd is en of dit voldoet aan de behoeften bij de betreffende burgers.

Advies: (behoefte) onderzoek te doen naar de maximale behoefte logeren en deze eventueel op te hogen.

Terugkoppeling:

In te vullen door de gemeente, na het passeren van het advies.

Op 28 maart 2018 is advies gevraagd aan de Adviesraad sociaal domein over de hierboven genoemde conceptbeleidsregels. Naar aanleiding daarvan heeft de Adviesraad op 12 april 2018 advies uitgebracht (zie bijlage).

Aangezien de beleidsregels in grote lijnen identiek zijn voor de 3 NEO gemeenten, hebben de adviesraden een gezamenlijk advies uitgebracht, wat we erg waarderen. Bij de ordening van beleidsdocumenten moet onderscheid gemaakt worden tussen wet, verordening en beleidsregels. De Wmo 2015 regelt de rechtsverhouding tussen landelijke overheid en gemeenten, namelijk dat de colleges voorzieningen moeten treffen voor kwetsbare inwoners. De verordening regelt de rechtsverhouding tussen lokale gemeente en inwoners. Hierin wordt met name het ‘wat’ geregeld. In de beleidsdocumenten wordt het ‘hoe’ geregeld. Een aantal adviezen zijn daardoor niet altijd toepasbaar voor de beleidsregels maar wel voor bv een beleidsplan of verordening.

Uit het advies blijkt dat de Adviesraad kan instemmen met de inhoud van de conceptbeleidsregels.

Wel heeft de adviesraad naar aanleiding van de concept beleidsregels een aantal opmerkingen/adviezen gegeven. Dit zijn:

Procedure/integraliteit:

1. De adviesraad bepleit een versterking van de één loketfunctie waardoor alle functionarissen die bij het loket werkzaam zijn het keukentafelgesprek op een integrale wijze kunnen voeren.
2. Onderzoek hoe nog proactiever burgers op de mogelijkheid van cliëntondersteuning gewezen kunnen worden.
3. Onderzoek of de beleidsregels Jeugdhulp en Wmo en eventueel de participatiewet geïntegreerd kan worden en onderzoek of geëxperimenteerd kan worden met integrale budgetten te verdelen door sociale wijkteams.

Reactie:

1. *De versterking van de één loketfunctie is een gesprekspunt in de gesprekken met de CJG's en de wijkteams, waarin de werkwijzen van Wmo, Jeugd en Participatiewet afgestemd worden, bijv. een gezamenlijk format voor de intake.*
2. *Het is zeker een goed idee om lokaal te onderzoeken hoe de cliëntondersteuner proactief onder de aandacht komt bij Wmo aanvragers. Inmiddels is bekend geworden dat de regering de bekendheid, vindbaarheid en kwaliteit van de onafhankelijke cliëntondersteuning gaat vergroten. Dat is het gevolg van een op 10 april 2018 aangenomen motie. Immers de onafhankelijke cliëntondersteuner kan door middel van informatie, advies, algemene ondersteuning en zorgbemiddeling een grote bijdrage leveren aan de zelfregie van mensen die zorg, ondersteuning of begeleiding nodig hebben. Uit diverse onderzoeken blijkt echter dat de bekendheid van de onafhankelijke cliëntondersteuner onvoldoende is. In het regeerakkoord zijn middelen vrijgemaakt voor de onafhankelijke cliëntondersteuning. De regering onderzoekt de inzet van deze middelen om te komen tot een versterking van de cliëntondersteuning en komt binnenkort met een aanpak.*
3. *Het advies om de beleidsregels te integreren is niet toepasbaar als de verordeningen dat niet zijn. Bij een volgende grote aanpassing van de verordeningen is het goed om te onderzoeken of 1 verordening en wellicht 1 document beleidsregels meer duidelijkheid biedt voor inwoners. Wij denken dat de meerwaarde vooral ligt in goede beleidsmatige en praktische afstemming. Het experimenteren met integrale budgetten is een lokale verantwoordelijkheid die breder is dan het kader van de beleidsregels. Waarbij het doel niet moet zijn om budgetten samen te voegen, maar om de klant gebruik te laten maken van maatwerk vanuit verschillende wetten, zonder hinder te ervaren van de verschillende financiële budgetten.*

Afstemming tussen wetten en gemeenten:

Advies: Tekst te wijzigen in:

“ De gemeente behoudt de verantwoordelijkheid tot zorg in het kader van WLZ gerealiseerd is”.

en

“Een inwoner met een indicatie voor WLZ valt niet (meer) onder de WMO, echter zolang de indicatie niet geresulteerd heeft in realisering, blijft maatwerkvoorziening uitgevoerd worden en overlegt de gemeente met het zorgkantoor over financiering”.

Reactie:

Beide tekstvoorstellen overgenomen.

Maatwerkvoorziening schoon en leefbaar huis:

Wij bepleiten een ruimhartig omgaan met de normtijden en vragen om de consulenten hierop te “instrueren” en adviseren om de “aanvullende activiteiten” uit te breiden met 10 uren per jaar “intermenselijk contact/ oftewel een uitgebreid praatje maken” voor die burgers waarbij sprake is van sociaal isolement of eenzaamheid. Dit kan een signaalfunctie hebben, waardoor in geval van bijv. eenzaamheid, beginnende dementie zo nodig het eigen netwerk of algemene voorzieningen preventief of op tijd ingezet kan worden.

Reactie:

In de huidige indicatietijd is 19 uur per jaar opgenomen voor indirecte tijd: namelijk de noodzakelijke tijdsbesteding bij aankomst en vertrek, voor overleg en administratie.

Ook omvat indirecte tijd het sociaal contact, waaraan zowel cliënten, experts als hulpen sterk hechten.

Bij een toename van de beperkingen vindt overleg plaats met de Wmo consulent over een nieuwe indicatie. Het aantal uren per jaar is een inzet op basis van de benodigde tijd in die persoonlijke situatie en gebeurt niet op basis van een automatische tijdsregel.

Begeleiding individueel:

Bij zowel 2.7.1 “Van begeleiding wordt verwacht:” toe te voegen: “aantoonbare deskundigheid op MBO-plus niveau” en bij 2.7.2 “aantoonbare deskundigheid op Hbo-niveau”.

Reactie:

De criteria in de beleidsregel geven aan wanneer een bepaald product afgegeven wordt, het gaat om de bepaling van het product en niet om de eisen die gesteld worden aan de opleiding van de medewerker. De vereisten van medewerkers staan beschreven in de inkoopdocumenten.

Kortdurend verblijf:

Advies om een (behoefte) onderzoek te doen naar de maximale behoefte logeren en deze eventueel op te hogen.

Reactie:

Van de maximale behoefte kan altijd afgeweken worden als dit nodig is, want het kortdurend verblijf moet uitdrukkelijk maatwerk bieden. Vandaar dat het criterium is bepaald op maximaal 2 etmalen per week, gerekend over 1 kalenderjaar, hetgeen inhoudt dat een aantal weken achtereen meer inzet gedaan kan worden.

Namens de Adviescommissie Sociaal Domein,

Frida Hengeveld, Voorzitter.